



Ennenvanhaan

Nykyaikana

LAKKOTAISTELUIDEN ESIHISTORIAA

LAKKOTAISTELUT eivät ole ilmiötä, joita olisi tunnettu vain viimeisten vuosisatojen aikana. Ei, ne ovat näytelleet vissiä osaansa ihmiskunnan historiasa aina siitä saakka, kun ihmiset jakautuivat taloudellisten etujensa puolesta kahteen osaan, kahteen luokkaan, orjiin ja niihin, jotka omistavat orjia. Mutta lakkoutumisoikeus ei ole vielä hyvinkään vanha.

Jos Vanhassa Testamentissa kerrotut asiat ovat edes nimeksikään tosia, niin niissäkin jo puhutaan lakkotaisteluista. Miksikä muuksi voidaan lukea esim. Israelin "lasten" pako Egyptistä, jos se kerran todeksi tahdotaan väittää. Nämä orjat lakkoutuivat, pakenivat egyptiläisiltä isänniltään "luvattuun maahan." Oikeastaan tämä oli vallankumouksellinen lakkotaistelu, alettu tarkoituksella vapauttaa siihen osaa ottava rotu.

Mutta vaikka nyt tämän sivuuttaisimme vanhana taruna, jolla ei ole todellista perustaa, ainakaan sikäli kuin luotettavimmat vanhan ajan tarinat tietävät kertoa, niin sittenkin meille jää riittävästi käytettäväksi tietoja, jotka vakuuttavat lakkotaisteluja käydyn runsaasti vanhassa Kreikassa, Roomassa ja Sisiliassa. Nämä lakot luonnollisesti muodostuivat salaliittoutumiksi ja suoranaiseksi orjakapinoiksi. Noin kaksisataa vuotta ennen Kristuksen syntymistä ollut aikakausi tunnetaan varsin rikkaaksi näistä orjakapinoista ja taisteluista.

CARROL D. Wright kirjassaan "The Battles of Labor" kertoo Laurium nimisessä kaupungissa tai kylässä, Kreikassa, vuonna 413 ennen Kristusta tapahtuneesta hopeakaivostyöläisten lakko- taistelusta, mihin otti osaa kaksikymmentä tuhatta työläistä. Nämä työläiset voittivat myönnytyksiä, parannuksia olosuhteisiinsa lakkotaistelunsa kautta.

Samassa kirjassaan Wright myös kertoo Kreikassa tapahtuneesta orjien lakko- taistelusta, mikä lopulta päättyi sovintoon, mitä voidaan hyvällä syyllä pitää ensimmäisenä työn ja pääoman välisenä joukkosopimuksena. Orjien lakot sitä ennen ja vielä sen jälkeen tavallisesti päättyivät täydellisenä häviönä heille, orjille, joilla ei ollut käytettäväänään juuri minkäänlaisia aseita, joilla olisivat voineet taistella omistajiensa sotilaita vastaan.

Tämän historiallisen joukkosopimuksen juontaneissa syissä perusteellisena alkuunpanija esiintyi yksi ainoa henkilö, eräs Drimakos niminen orja, joka aseilla varustettuna karkasi isännältään ja piiloutui vuoristoon. Drimakos ei tosin ollut aivan yksin, sillä häntä seurasi kaksitoista epätoivoista pakolaista. Mutta nämä hänen seuralaisensa itseasiassa eivät voineet omintakeisesti harkita juuri mitään sellaista, millä olisi ollut toisiin orjiin vaikuttavaa merkitystä.

Drimakos seuralaisineen eli vuoristossa varastamalla ruokaa ja viljaa vuoriston juurella olevista kylistä, joita ympäröi hyvin hoidetut viljavainiot. Orjien omistajat tekivät päätöksen, että Drimakos ja hänen seuralaisinaan olevat karkulaiset otettakoon kiinni keinolla millä hyvänsä, tappamalla jos ei muulla tavalla saada. Mutta toiset orjat saivat innostusta Drimakosin esimerkistä ja karkasivat yksilöinä ja joukoissa vuoristoon, missä Drimakos seuralaisineen asusti. Karkulaisia kertyikin niin runsaasti, että vuoristoon muodostui kokonainen kyläkunta, jolla oli merkityksellistä voimaa sotilaalliseltakin kannalta katsottuna. Drimakos valittiin karanneista orjista muodostuneen "yhteiskunnan" kuninkaaksi, joten hänestä tuli täydellinen itsevaltiainen. Tässäkin tapahtui

samoin kuin niin usein, että vapauteensa pyrkivät ihmiset vapautuessaan yksistä itsevaltiaista hyväksyvät toiset samanlaiseen asemaan. Drimakos tosin ei ollut niin ankara itsevaltiainen kuin olivat ne, joitten sorron alaisuudesta hänen alamaisekseen alistuneet orjat olivat paenneet.

Orjien omistajat tarkoituksella joko surmata tai saada kiinni Drimakos ja hänen seuralaisensa lähettivät sotilaslähetystön vuoristoon. Mutta Drimakos viekkauksellaan voitti sotilasjoukon, tapatti miehilleen kaikki siihen kuuluvat sotilaat, joitten aseet sitten joutuivat orjille käytettäväksi. Sotilaiden ja orjien välillä käyty taistelu oli verinen, mutta päättyi orjien voitolla. Sen jälkeen käytiin toisiakin taisteluita.

Mutta Drimakos oli rauhaa rakastava mielipiteiltään ja nimitti puoleltaan erikoisen neuvoston sovittamaan riitaisuudet. Vihollisille annettiin ehdotus, että nämä tekisivät samoin, s. o. nimittäisivät erikoisen sovitteluneuvoston. Tämä ehdotus hyväksyttiin omistajien taholta ja niin kokoonnuttiin sovitteluun vällinneeet riidat. Tässä konferenssissa Drimakos tapasi kaupunkin esimiehiä ja niitten edessä piti historiallisen puheensa, jossa hän muun muassa lausui seuraavasti:

"Me emme enää koskaan luovu aseistamme. Me emme enää koskaan alistu orjuuden raskaitten kahleiden alaisiksi. Me olemme muodostaneet omat käsityksemme ja toimimme kaikkivaltiaan neuvon alaisena.

"Kaikesta siitä huolimatta jos te seuraatte minun neuvojani ja noudatatte sitä vakavalla uskolla, niin sen jälkeen kun rauhansopimus allekirjoitetaan, voidaan lopettaa sota ja siten välttää enempi veren vuodatusta. Sitten me voimme elää keskinäisessä sovussa ja nauttia sopimuksessa määrättyjä oikeuksia, jotka täydellisesti tarkoittavat hyvinvointia koko valtiollemme, jonka jäseniä me kaikki olemme.

"Me vaadimme ainoastaan riittävästi tullaksemme toimeen — ei yhtään enempi. Tulevaisuudessa, kun puute ja nälkä meidät siihen pakoittaa, me tulemme käy-

mään teidän jyvääitoissanne, karjatarhoissanne ja varastohuoneissanne ja ottamaan, mitä me välttämättömästi tarvitsemme, mutta aina käyttämällä painoa ja mittaa. Painot ja mitat tulevat olemaan samanlaiset kuin ne, mitkä me olemme tuoneet tänne teidän tarkastettavaksi ja nähtäväksi. Meillä on täällä myöskin sinetti, jota me tulemme käyttämään sulkiessamme teidän vilja-aittanne ja varastohuoneenne sen jälkeen kun me olemme niissä käyneet ja ottaneet mitä tarvitsemme. Tämän sineitin avulla te voitte erottaa meidän työme tavallisten murtovarkaitten teoista. Mitä tulee niihin orjiin, jotka tulevaisuudessa karkaavat teiltä ja tulevat meidän luoksemme, niin minä tulen perinpohjaisesti tutkimaan jokaisen tapauksen, ottamaan selville ne syyt, joiden vuoksi karkaaminen on tapahtunut ja huolellisesti punnitsemaan kaikki karkausta koskevat seikat. Sen jälkeen kaikki karkausta koskevat seikat annetaan puolueettomalle tarkastukselle ja jos tässä käy selville, että te olette harjoittaneet karannutta orjaa vastaan vääryyttä, mikä katsotaan riittäväksi syyksi karkaamiseen, niin minä tulen puolustamaan karkulaista. Toiselta puolen jos havaitaan, että karkaaminen on tapahtunut ilman riittävää syytä, niin minä tulen palauttamaan karanneen orjan takaisin omistajalleen.”

Sopimusehdot hyväksyttiin molemmin puolin, sillä orjien omistajat eivät olleet tilaisuudessa niitä hylkäämäänkään. Uskottavasti syynä oli orjien keskuudessa vallitseva tyytymättömyys yhtä hyvin jollei vain paremminkin kuin Drimakosin käytettävänä olevat voimat. Sopimuksessa määrättyjä ehtoja seurattiin huolellisesti molemmin puolin useiden vuosien ajat.

Sitten myöhemmin kun maaorjuus tuli yleisemmäksi ja niin kahleorjuus jäi vähän ikäänkuin takaperoiselle ajalle kuuluvaksi, seurasi maaorjien lakkoja ja kapinoita, jotka useissa tapauksissa olivat epätoivoisia ja verisiä taisteluita. Englannin ja Saksan talonpoikaiskapinat puhuvat varsin sattuvasti tästä kysymyksestä. Vuonna 1525 Saksassa tapahtunees-



sa talonpoikain kapinassa surmaantui noin viisikymmentä tuhatta kapinallista. Toiselta puolen luonnollisesti menetettiin, vaikka tietenkään ei niin raskaasti kuin kapinallisten joukoista, sillä maiden omistajilla oli käytettävänä, omien joukkojensa lisäksi, virkavallan sotavoimat.

Kahleorjien ja samoin maaorjien lakot olivat laittomia. Lait, joita luonnollisesti oli runsaasti niihinkin aikoihin, eivät myöntäneet orjille lakkoutumisoikeutta. Näin ollen lakot välttämättömästi muodostuivat aseellisiksi ja verisiksi kapinoiksi, joihin osallistuneet orjat joutuivat sitten kärsimään suuria rangaistuksia, sillä kapinoiminen oli silloin, kuten nykyäänkin, valtiopetosta.

Nykyään tosin useimmissa maissa myönnetään nimellisesti työläisille lakkoutumisoikeus. Mutta heti kun työläiset vaan käyttävät tuota ”oikeuttaan” heitä kohdellaan samalla tavalla kuin tavallisia rikoksellisia, nuijitaan hurttien, poliisien ja sotilaittenkin avulla, vangitaan ja tuomitaan sen tai tämänlaisen ”lakipykälän” rikkomisesta. Oikeuslaitokset palvelevat nykyään samoin kuin ennenkin niitä, jotka ovat hallitsevassa asemassa, omistavat yhteiskunnalliset rikkauudet, tuotantolaitokset ja -välineet. Nykyään jo näemme

seikkoja, mitkä todistavat nykyaikaisten kapitalistien pyrkivän tilanteeseen, missä työläisillä ei ole oikeutta lakkoutua. Näin ovat asiat esim. Italiassa.

Mutta työnantajain ja työläisten etujen välistä ristiriitaa ei voida poistaa eikä ratkaista lakien avulla. Lakkoja ei voitu ehkäistä menneinä aikoina, jolloin kahleorjat suorittivat työt. Lakkoja ei voida nykyäänkään ehkäistä. Ne puhkeavat välttämättömästi silloin, kun työläiset joutuvat sellaiseen asemaan, että he eivät voi elää saamatta parannuksia työ- ja olosuhteisiinsa. Lakkojen ehkäisemiseksi tarkoitettut lait vain aiheuttavat sen, että lakko-

taistelut muodostuvat suoranaiseksi kapi-nayrityksiksi ja verisiksi kamppailuiksi. Lakot ovat taloudellisessa elämässä löytyvistä syistä johtuvia seurauksia, jotka häviävät vasta sitten kun nämä syyt hävitetään. Lakot ovat näytelleet vissiä osaa yhteiskunnallisessa elämässä aina siitä saakka kun toiset ihmiset alkoivat käyttämään toisia riistettävinaan ja ne jatkavat tuota "osansa näyttelemistä" siihen saakka, että yhteiskunnalliselle elämälle, ihmisten hyvinvoinnille välttämättömät välineet joutuvat yhteiskunnallisesti omistettaviksi.

Valkoihoiset Herrat Ja Keltaset Orjat

Kappaleita tosielämästä Hollannin-Intiassa.

HERRAT ovat herroja ja siat sikoja, valka ne "voissa paistaisi." Hallitsijat ovat hallitsijoita, riistäjät riistäjiä kaikkialla kautta maailman. Riistäjäin ja riistettävain välit eivät tahdo pysyä suopeina, vaikka niitä kuinka valheellisilla jutuilla vaalittaisiin. Se aineellisten etujen ristiriitaisuus kun kerran on olemassa, niin johdonmukaisestihan se vaikuttaa ja ilmaantuu jos yhdellä niin toisellakin tavalla.

Mutta valkoihoiset pitävät itsensä "sivistyneinä." Ja "sivistyneitähän" he ovatkin, osaavat laittaa rusetin leukansa alle ja kammata tukkansa kahtia ja osaavat muitakin konsteja, jotka ovat vieraita alkuperäisellä sivistystasolla oleville ihmisille. Kuitenkin tuo valkoihoinen sivistys kärsii ja halttaa. Se ei ulotu kaikkiin paikkoihin eikä asioihin, varsinkaan sellaisiin, mitkä koskevat inhimillisyyttä.

Valkoihoiset "sivistyneet" pitävät oikeutenaan kohdella alusmaittensa alkuasukkaita tavalla, mikä muistuttaa enempi eläimellisyyttä kuin ihmisyyttä. Nämä alkuasukkaat kylläkin kelpaavat riistettäväksi. Siihenpä ne supistuvatkin oikeudet, mitkä "empimättä" annetaan; annetaan empimättä, jos nimittäin tarvitaan riistettäviä, niitäkään kun ei aina voida käyttää ja niin ollen myöskään ei tarvita. Kun valkoihoiset herrat sanovat, että "menkää ja tehkää se," niin keltaihoisten ihmisten, olkoonpa he sitten aikuisia tai kasvavia lapsia, ei auta kieltäytyä määräyksestä.

Sen jos he tekevät, kieltäytyvät nimittäin, niin seuraukset voivat olla vakavat, ruumiillisia kärsimyksiä ja tuskia tuottavia.

Kaikkea tätä nuori, yhdeksän vuotias Sidin ei käsittänyt ja siksi kai hän nyt kulkee toinen silmäkuoppa tyhjänä. Valkoihoiset herraskaiset pelasivat jalkapalloa ja nuori Sidin istui rauhallisena puunvarjossa ja seurasi peliä, jota hän ei edes ymmärtänyt. Jos peli olisi ollut nuorten poikasten, niin mahdollisesti Sidinkin olisi ollut innostuneempi. Mutta peli oli aikuisten, täyten miesten ja jo sekin seikka vaikutti nuorukaiseen eri tavalla.

Yksi valkoihoisista miehistä potkasi palloa niin lujasti, että se lensi yli aidan riisipeltoon, minä omistaa valkoihoinen maanomistaja. "Sidin, juokse hakemaan pallo!" huusi yksi valkoihoisista pallonpelaajista. "Ei, en minä mene, maanomistaja lyö, jos minä menen hänen riisipeltoonsa," vastasi Sidin ja istui rauhallisena paikallaan. Mutta sitä hänen ei olisi pitänyt tehdä. Valkoihoinen herra sieppasi maasta kepin ja löi sillä Sidin kasvoille. Poikanen kaatui maahan ja eikä tiennyt mitään sen jälkeen tapahtui. Jonkun ajan kuluttua hän virkosi jälleen ja alkoi valittamaan tuskissaan. Toinen silmä oli mennyt puhki.

Koko juttu päättyi tähän. Tavallisissa oloissa voitaisiin edes olettaa, että moisesta raakatyöstä joutuu syytteeseen, mutta niin ei ole asiat Hollannin-Intiassa. Ilkityön tekijää ei edes ajottu-